

Excellentie, zeer geachte heer Knops,

Bij de townhallmeeting op Sint Eustatius dd 23 september 2019 hebben wij elkaar kort gesproken. U voelde zich geraakt waar ik het aspect van (het gebrek aan) transparantie aanroerde. Graag wil ik mijn woorden nuanceren: ik ben ervan overtuigd dat u persoonlijk heel transparant bent, of het in elk geval wil zijn. Dat neemt echter niet weg dat op het eiland zo goed als geen transparantie wordt betracht vanuit de regeringscommissaris naar het Stataanse publiek toe.

Waar in Europees Nederland de premier na het wekelijks overleg met de ministerraad een persconferentie belegt is de communicatie vanuit de lokale overheid zeer minimaal (er is bovendien helemaal geen onafhankelijke en kritische pers). De gepubliceerde notulen van het bestuursoverleg zijn onleesbaar zonder onderliggende stukken en de townhallmeetings tot op heden zijn altijd "achteraf" en ter informatie. Met andere woorden: er wordt gedacht, gesproken en besloten *over* de Stataanse bevolking maar zeker niet in overleg *met* hen.

De verwijzing die dhr Franco maakte als zou zijn wekelijkse inloopspreekuur een uitstekend functionerend alternatief zijn is natuurlijk maar beperkt waar. In een een-op-een gesprek wordt vanzelfsprekend niet hetzelfde bereikt als in een townhallmeeting met een werkelijk open agenda waarin een breder publiek aanwezig. Discussies komen dan op gang en zijn nodig om te komen tot een zekere consensus. Dergelijke open overleggen vinden ten enenmale niet plaats.

Dhr Franco heeft mij dat ook eens duidelijk gemaakt: hij is zeker niet van plan om vooraf plannen te bespreken want voor je het weet wordt je gehouden aan beloften (ten aanzien van een planning) die achteraf gezien wellicht niet waargemaakt kunnen worden. Zijn werkwijze komt neer op kleinschalig en beperkt overleg in spreekwoordelijke achterkamertjes zonder brede "toetsing" onder de Stataanse bevolking.

Zijn argument als zou geregeld met de Maatschappelijke Raad van Advies worden gesproken is onjuist. Ieder lid van deze Raad loopt aan de leiband van de regeringscommissaris en van enige consultatie is geen sprake. De regeringscommissaris bepaalt wanneer de Maatschappelijke Raad van Advies bijeenkomt ook al zijn er verzoeken vanuit de raad om eerder of frequenter bijeen te komen. De agenda wordt bepaald door de regeringscommissaris en ongeveer één dag van tevoren verzonden. Van een open discussie is zo goed als geen sprake. Het is meer het mededelen van besluiten die al genomen zijn. De rol die resteert voor de leden van de Maatschappelijke Raad van Advies is die van applaudiserend publiek. Ongevraagd advies, kritische vragen of vragen om meer transparantie worden niet getolereerd of vallen buiten de agenda. Notulen worden niet, nauwelijks of soms weken later verzonden. Deze notulen staan in elk geval niet op de overheidswebsite. Om diezelfde reden (i.c. geen werkelijk, open overleg) heeft het door de regeringscommissaris aangehaalde Coöperatief Platform (met daarin oud-politici van het eiland) zichzelf al weer opgeheven (onder het motto "zo heeft overleg toch geen zin").

Ik schrijf geregeld mijn bevindingen aan de Commissie Koninkrijksrelaties van de Tweede Kamer. De eerste keer dat ik dat deed meende ik er oprecht goed aan te doen om de

regeringscommissaris hierover te informeren. Dat pakte niet goed uit. Op intimiderende toon gaf hij mij aan "vertrouw je mij soms niet". Hij voegde daar aan toe (mijn echtgenote is gevraagd om zitting te nemen in genoemde Maatschappelijke Raad van Advies), "en als jouw vrouw zich onvoldoende geïnformeerd meent te weten, dan stapt ze toch gewoon uit deze Raad". Het komt mij voor dat deze intimiderende toonzetting zich slecht verhoudt met uw gevoelens omtrent "goed bestuur". Ik heb sindsdien mijn communicatie met de Tweede Kamer niet meer voorgelegd aan de regeringscommissaris. Tegelijkertijd, al mijn correspondentie staat in het Nederlands en in het Engels op mijn website die ik hiervoor speciaal heb ingericht, <http://www.statianews.info>.

U vroeg mij om concrete voorbeelden te noemen waar het dan misging in de communicatie. Ik noemde enkele zaken maar die werden meteen ontkend door de heer Stegers. Ter sprake kwam het vergunningenbeleid. Ter zake van de hotelbouw nabij de Botanical Garden is meermaals gevraagd naar de (concept)vergunningen en ondanks de toezeggingen van de zijde van de regeringscommissaris zijn ze tot op de dag van vandaag niet boven water gekomen. Eveneens ter sprake kwam het toerisme-beleid. Het blijkt dat enige afstemming met direct betrokkenen inderdaad heeft plaatsgevonden (noem het een achterkamertje) maar in het bredere plaatje - hoe ziet Statia er over tien jaar uit, waar gaan we heen, welke stip op de horizon zetten we vast - zijn veel meningen die nog nimmer in een open townhalloverleg voor welk voetlicht dan ook zijn verschenen. Dan ziet u meteen mijn probleem bij uw vraag aan mij: hoe moet ik nu voorbeelden geven van hetgeen niet is besproken?

Noot: Kort na de interventie van 2018 heeft de Brighter Path Foundation nog tweemaal een sessie georganiseerd waarin het toekomstbeeld centraal stond. De regeringscommissaris was daar niet bij aanwezig of vertegenwoordigd. Jammer dat dit initiatief geen vervolg heeft gekregen.

Het is geenszins mijn bedoeling om hier nu uitputtend alle domeinen en gezichtspunten langs te lopen maar op een veelheid van beleidsterreinen zijn punten te benoemen die in een duurzaam toekomstscenario gewenst zijn om op te nemen. Het punt dat ik heb willen maken in de townhallmeeting van 23 september jl is dat het mijns inziens een tot op heden gemiste kans is om een samenhangend en gedragen toekomstbeeld van de Statianen zelf van de grond te trekken. Het lijkt er, van een afstandje bekeken, op dat dit toekomstbeeld, veronderstellend dat het bestaat, vooral tot stand komt door inbreng van het Europees Nederlandse ambtenarenapparaat.

Graag rond ik af met een positief woord. Ik ben ervan overtuigd dat de interventie noodzakelijk was, net zoals ik van mening ben dat het mislukken van deze interventie eigenlijk geen optie is. Mijn enigszins kritische woorden zijn vooral constructief bedoeld en er op gericht om de inbreng van de Stataanse bevolking in enig toekomstscenario te stimuleren. Ik reken op (meer, actieve en oprecht gemeente) ondersteuning en transparantie (dan tot op heden ten toon gespreid door de regeringscommissaris) in dit stimuleringsproces.

Met vriendelijke groet,

Ir. J.H.T. (Jan) Meijer MBA.